

Forebygging i helsetjensten – Implementering av nationella riktlinjer för sjukdomsförebyggande metoder

Rubrik
Iréne Nilsson Carlsson

2014-09-01

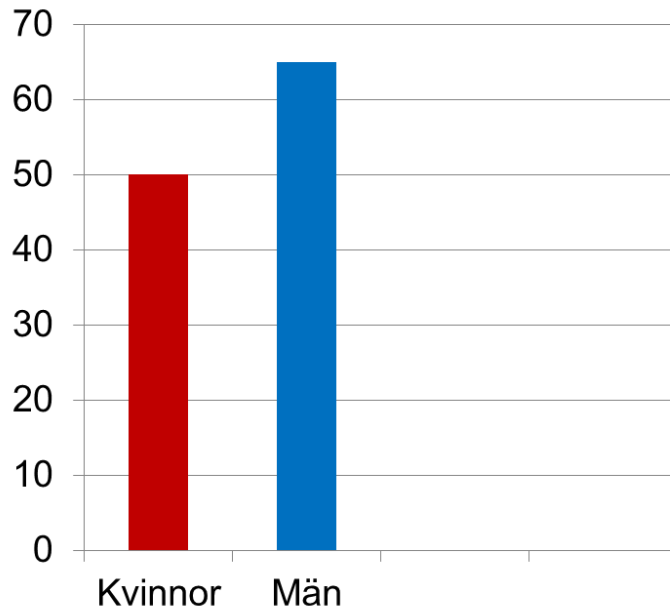

De nationella riktlinjerna

Varför riktlinjer för sjukdomsförebyggande metoder?

Andel med ohälsosamma levnadsvanor

Mer än 20 procent av sjukdomsbördan

Det finns effektiva metoder

Hälso- och sjukvården kan göra skillnad.....

Och kostnaden är låg

Riktlinjerna behövs också för att främja en jämlik hälsa

Hälsan skiljer mellan grupper i befolkningen – delvis beror det på skillnader i levnadsvanor

Inriktning riktlinjer för sjukdomsförebyggande metoder

Rekommendationer om samtalsmetoder för att förebygga sjukdom genom att stödja förändring av levnadsvanor

Tobaksbruk

Riskbruk av alkohol

Otillräcklig fysisk aktivitet

Ohälsosamma matvanor

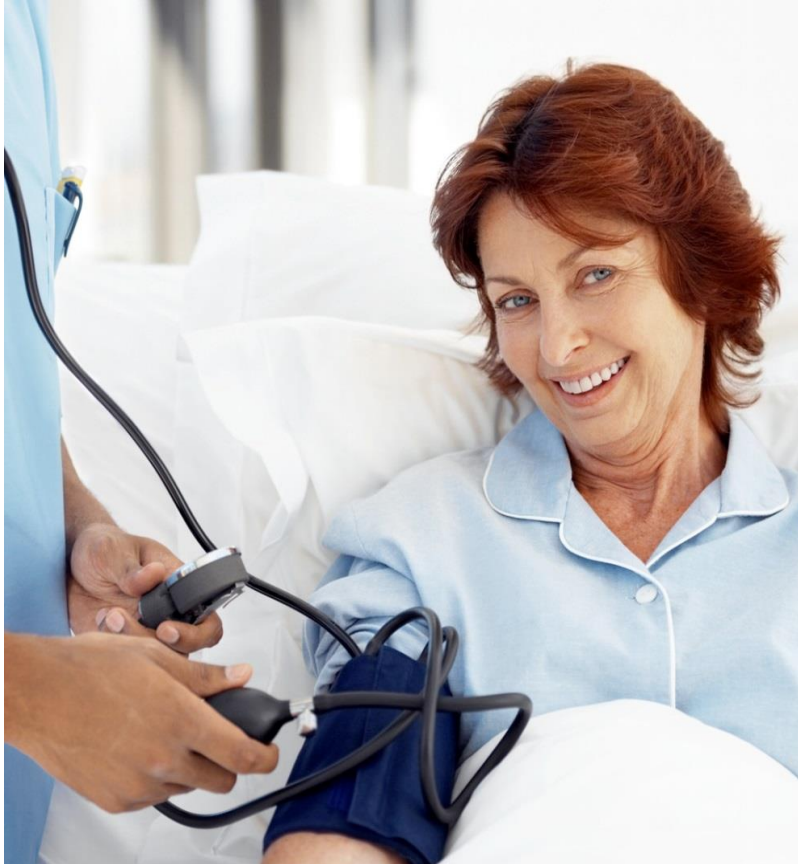
Vilka omfattas av riktlinjerna

- **Vuxna med ohälsosamma levnadsvanor samt ungdomar under 18 år som röker**

Men extra prioritet till patienter

- ❖ **Inför operation, vid graviditet, vid amning och när man är förälder.**
- ❖ **Personer med förhöjd risk till följd av sjukdomar och medicinska tillstånd**

Exempel på högriskgrupper vid riskbruk av alkohol

- Kronisk smärta
- Övervikt/fetma
- Högt blodtryck
- Leverpåverkan
- Hudsjukdom
- Depression och ångest
- Hjärt-kärlsjukdom
- Cancer
- Blodfettsrubbingar
- Schizofreni

Hälso- och sjukvården bör erbjuda patienter

Rökning

- Kvalificerat rådgivande samtal

Riskbruk av alkohol

- Rådgivande samtal

Otillräcklig fysisk aktivitet

- Rådgivande samtal med tillägg och uppföljning

Ohälsosamma matvanor

- Kvalificerat rådgivande samtal

Enkla råd

En snabbguide om hur hälso- och sjukvårdens personal kan stödja patienter att sluta med tobak

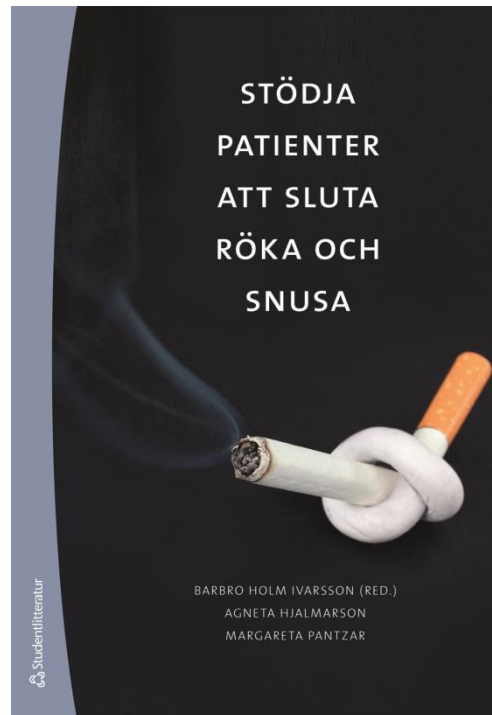
- Socialstyrelsen har tagit fram en film och en broschyr som visar hur ett enkelt råd i 5 steg kan ges på mindre än 5 minuter
- Ni hittar den på Socialstyrelsens webbplats

Exempel på ett rådgivande samtal om fysisk aktivitet

- Informera och förbereda inför förändringen
- Följa upp erfarenheter inför förändringen och identifiera svårigheter
- Skriva ut Fysisk aktivitet på recept, dela ut stegräknare, motionsdagbok eller andra hjälpmedel för att stödja förändringen
- Följa upp efter förändringen hur det har gått och diskutera ev. svårigheter

Exempel på kvalificerat rådgivande samtal

- Metod för diplomerade tobaksavvänjare

Hälsofrämjande förhållningssätt gäller alltid

- **Hälsofrämjande – stödja patienternas möjlighet att öka kontrollen över sin hälsa**
- **Stödjande dialog – erbjuda patienterna kunskap, verktyg och stöd i sin hälsoutveckling**
- **Ta hänsyn till patienternas motivation till förändring**

Hur kan patienter tas om hand

Några utmaningar

- Berör många verksamheter
- Berör många personalkategorier
- De flesta har andra huvuduppgifter
- Nya arbetsuppgifter som läggs till
- Dokumentationssystemen
- Brist på resultatuppföljning

Regeringsuppdraget om implementering

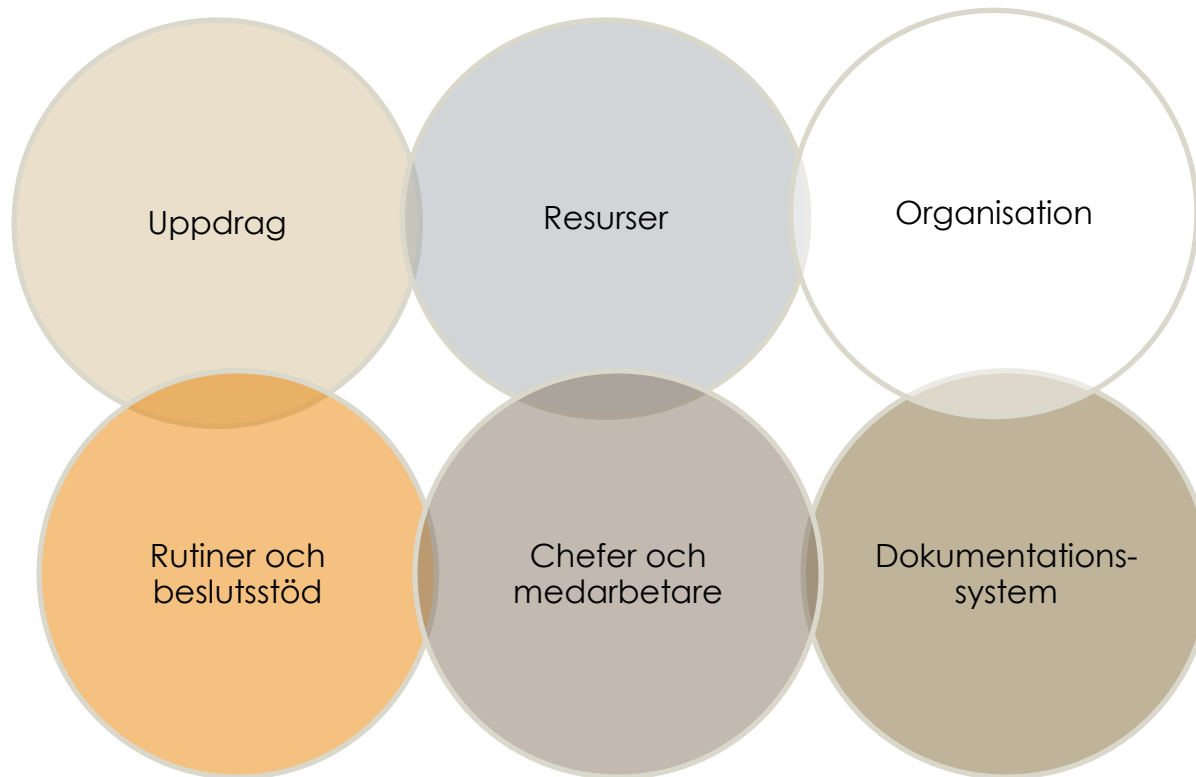
- Sprida kännedom och förankra riktlinjerna
- Skapa webbaserad utbildning
- Stödja metodutveckling
- Utveckla modeller eller metoder för att säkerställa datatillgång för uppföljning av införandet av riktlinjerna

Photo©Oskar Falck

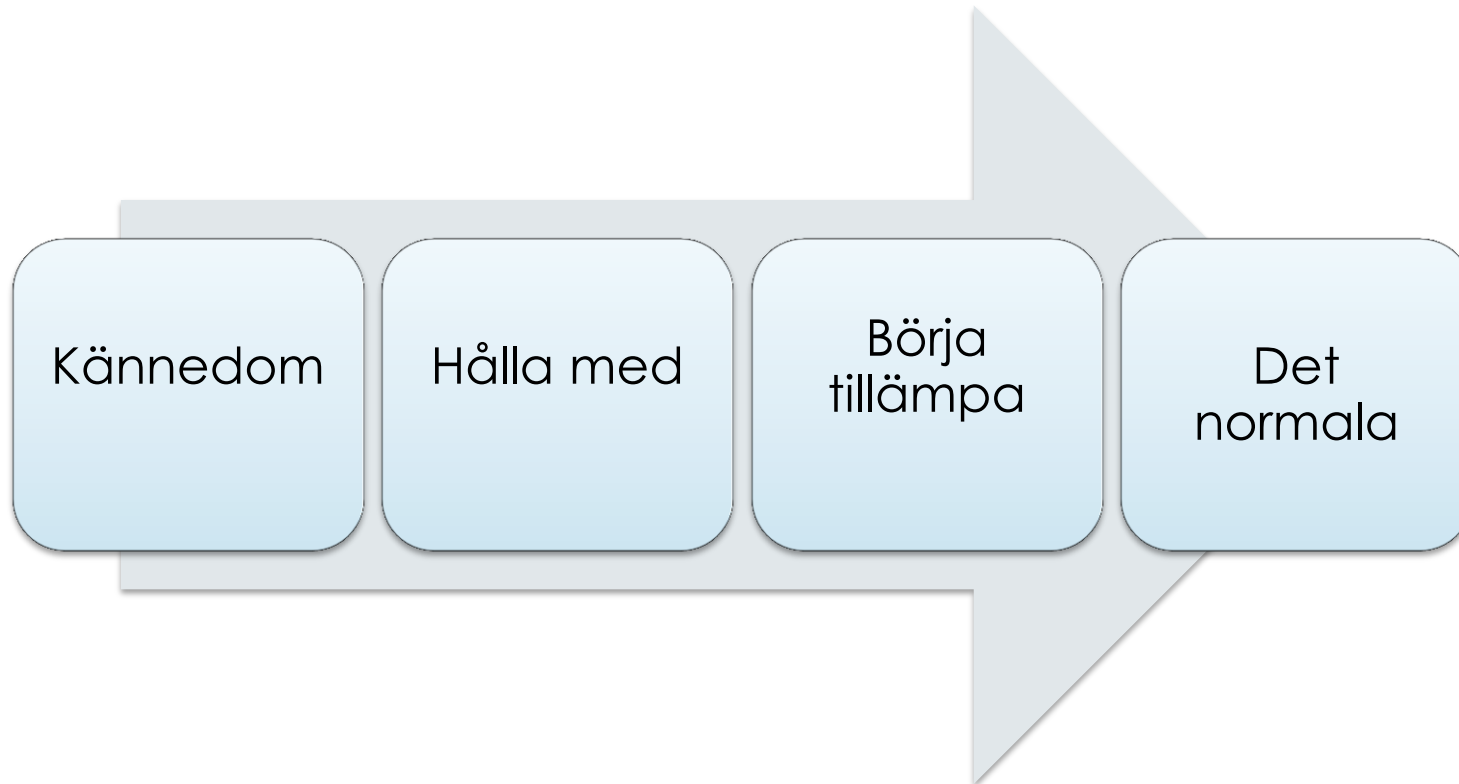
Strukturella förutsättningar för en framgångsrik implementering

Hur vi jobbar i projektet

- Utåtriktat mot landsting och professioner
- Skapar arenor för erfarenhetsutbyte mellan landstingen och stödjer harmonisering
- Stöd till professionsorganisationerna för deras medverkan
- Tar fram informations- och inspirationsmaterial för landsting och professioner
- Webbaserad utbildning om mat
- Stöd till metodutveckling
- Stöd till utveckling av FYSS
- Uppföljning av strukturer, prestationer och attityder
- Utveckling av rutin för insamling av data till Öppna jämförelser

Steg i förändringsprocessen

Nästa steg....

*Regeringens
strategi för att
förebygga och
behandla kroniska
sjukdomar*

- Kunskapsstöd till primärvården
- Information till patienter med kroniska sjukdomar
- Överenskommelse med SKL om stöd till primärvården angående sjukdomsförebyggande metoder

**Mer information finns på:
www.socialstyrelsen.se**